
KECSKEMÉTI ISTVÁN 100

Kecskeméti István (A családi archívumból)

I. KÁRPÁTI JÁNOS GÉNJEIBEN HORDOZTA ZENEI KÉPESSÉGEIT KECSKEMÉTI ISTVÁN

Génjeiben hordozta zenei képességeit Kecskeméti István ...

(Muzsika, 1999/11.)

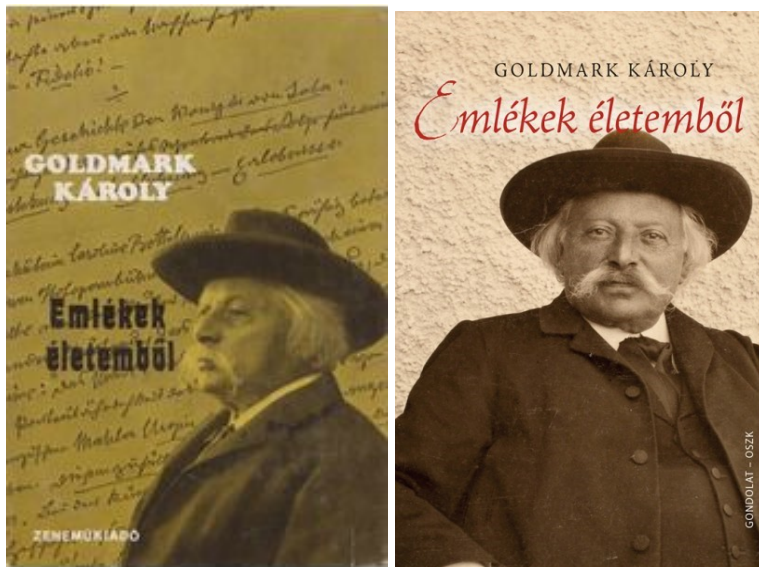
II. KECSKEMÉTI GÁBOR* SZUBJEKTÍV ÉLETRAJZ-SZELETKÉK APÁMRÓL, A CSALÁDI ARCHÍVUM ÉS EMLÉKEK ALAPJÁN, SZÜLETÉSÉNEK 100. ÉVFORDULÓJA ALKALMÁBÓL

Édesapám 1920. december 21-én született Budapesten. Apja Kecskeméti Árpád (1869 – 1945), anyja Nobel Jozefa (1883 – 1964).

A család híres tagjai apai ágon többek közt dr. Kecskeméti György, aki a Pester Lloyd felelős szerkesztője volt s lánya Kecskeméti (Ferge)

Zsuzsa szociológus. Anyai áron világhírű felmenője Goldmark Károly, akinek a Sába királynője c. operája hozta meg a világhírt.

Apám egyébként nemcsak zenetörténészként, de – egyéb, fontos kutatásai mellett – hű leszármazottként is elkötelezte magát a goldmarki életút és életmű gondozására. Nagyon fontosnak tartotta a művek életben tartását, tehát azt, hogy azok minél többször és minél több helyen szólalhassanak meg. Ennek érdekében megtett minden tőle telhetőt. A zeneszerző születése 150. évfordulója alkalmával, 1980-ban és az azt követő években is szép számmal készültek Goldmark-felvételek a Magyar Rádióban és a Hungaroton teljes egészében megjelentette a Sába királynője c. operát. Apám az „Emlékek életemből” című memoár-kötetet is közreadta saját magyar fordításában, miután németül és angolul már korábban megjelent. A kötethez műjegyzéket, életrajzi táblát és bőséges jegyzetanyagot is összeállított. (A könyvből 2017-ben egy második kiadás is megjelent.)

Zenetörténészi pályafutása előtt, már 7 éves kora óta zongoratanulmányokat folytatott egy Varró Margit-növendéknél, Mann Renée-nél. Később a Zeneakadémián Dohnányi és Kodály előtt

bizonyíthatott zongora-tudásáról és abszolút hallásáról. De ugyanitt látogatta Molnár Antal zeneelmélet, valamint Weiner Leó kamarazene-óráit. Apám elhúzódó tanulmányai miatt szerencséjére egy jó ideig megúszhatta a háborút, de 1944-ben már elkerülhetetlen volt a bevonulás. Egy bóri munkatáborba került, ahol aránylag tűrhetőbbek voltak a körülmények. Végül Tito partizánjai szabadították fel a munkatáborokat s a sors jóvoltából így maradhatott életben.

Ezután 1945-ben közgazdaságtudományi doktori oklevelet is szerzett „cum laude” minősítéssel, bár ezt sohasem használta, csakis – elmondása szerint – édesapjának szeretett volna örömet szerezni vele.

Az 1950/51-es tanévre beiratkozott a Semmelweis utcai állami konzervatóriumba Hammerschlag Jánoshoz, zeneszerzés-orgona szakra. Még abban a tanévben sikeres vizsgát is tett.

1951 őszén a Zeneakadémián megnyílt az újonnan alapított Zenetudományi Tanszak, ahová sikeres felvételi vizsga alapján vették fel Apámat 31 éves fejjel. Vele együtt kezdtek a zenetörténeti tagozaton Kárpáti János, Kovács János, Kroó György és Pándi Marianne; a népzenei tagozaton Avasi Béla, Sárosi Bálint, Tóth Margit, Vavrincz (később Olsvai) Imre. Olyan óriások tanítottak akkoriban a tanszakon, mint Kodály Zoltán, Szabolcsi Bence, Bárdos Lajos, Bartha Dénes, Gárdonyi Zoltán.

*Kroó György, Kecskeméti István, Tóth Margit, Kovács János,
Szabolcsi Bence, Vikár László és Gábry György*

Jeles minősítésű zenetörténeti oklevelét 1956-os datálással Kodály Zoltán és Szabolcsi Bence írta alá. A körkérdésre, hogy ki hol kíván elhelyezkedni, Apám az Országos Széchényi Könyvtárat jelölte meg, mert tudta, hogy ott hatalmas szellemi kincs van fölhalmozva zenei téren is: a magyar és egyetemes zenetörténet hangjegyes forrásai. Élmény volt számára kézbe venni és könyvtárilag feldolgozni Joseph és Michael Haydn, Dittersdorf, Werner és Süßmayr eredeti kotta-kéziratait, de itt találkozhatott első ízben Kodály eredeti kézírataival is, melyeket azután Kodályné Sárka jóváhagyásával haláláig kutathatott, rendszerezhetett az 1990-ben alapított Kodály Archívumban.

Tehát 1957-ben került – először csak gyakornokként – az Országos Széchényi Könyvtár Zeneműtárába, amit akkor egy nagyszerű és jószágos ember, Vécsey Jenő vezetett. 1960-ban aztán – egy lengyelországi pályázóval együtt – Varsóban a legjobbnak ítélték Chopin mazurkáiról írt zenetudományi pályázatát. Így előléptették előbb tudományos munkatárssá, később tudományos főmunkatárssá. Vécsey Jenő 1966-ban bekövetkezett halálát követően pedig kinevezték az Országos Széchényi Könyvtár zenei gyűjteményének élére osztályvezetőnek. Ezt követően járt hivatalos kiküldetésben Varsóban,

Rómában, Londonban. Salzburgi útjára – az „Ifjú zenebarát” c. folyóirat tudósítójaként – 1969-ben engem is magával vitt. Hazatértünkkor a lapban beszámolhattam az akkor zajló Ünnepi Játékok jónéhány hangverseny- és operaelőadásáról.

Kecskeméti István (Családi archívum)

Alkalmaztatása 25-ik évében, 1981-ben ment nyugdíjba az Országos Széchényi Könyvtárból. Közben számos tanulmányt publikált magyar és idegen nyelven, nagyrészt könyvtári kutatásaival kapcsolatos témákból.

Legalább ezer rádióelőadást tartott (többek közt „A hét zeneműve” c. sorozat állandó közreműködője volt), időnként írt zenekritikákat is. 1976-ban Erkel Ferenc-díjjal tüntették ki.

Édesapám mindig fontosnak tartotta zenei nevelésemet. Ezért sokszor látott el tanácsokkal fuvola- és zongoragyakorlásaim során. Sokszor kamaráztunk is. Rendszeresen jártunk koncertekre, Operába. Később abban is segített, hogy zenei munkatársként bekerülhessek a Magyar Rádió Zenei Főosztályára, ahol az ottani munkámban – nagy öröömre – egyesült mindkét érdeklődési köröm: egyfelől maga a zene, másrészt pedig azok a technikai lehetőségek és megoldások, amik által létrejön egy-egy hangfelvétel, vagy épp egy-egy élő adás.

Emellett nagyon szerette a természetet. Sokat utaztunk, rendszeresen jártunk együtt úszni, kirándulni. Rendkívül élvezte a csendet, az illatokat és a magaslati levegőt. Számos alkalommal töltötte szabadságát a galyatetői Alkotóházban, ahová párszor engem is elvitt. Ilyenkor együtt túráztunk a Mátrában s olykor úsztunk is a Nagyszálló parányi úszómedencéjében. Jól emlékszem arra is, hogy pontosan tudta és meg is mutatta nekem Galyatetőn a „Kodály-napozót” (ami egy félreeső kis tisztás volt), ahová a Mester rendszeresen elvonult kikapcsolódni.

Vázsonyi Bálint, Vavrincez Veronika, Alan Walker, **Kecskeméti István** és Legány Dezső (1977)

Apám említette egyszer, hogy a Jóisten megengedte neki, hogy mindig olyan munkát végezessen, amit szeret. Noha az általa megálmodott Kodály tematikus műjegyzék megjelenését már nem élhette meg, életműve így is maradandó s útmutatóként szolgál a jövő zenekutatói számára.

***Kecskeméti Gábor**

(Budapest, 1953.

március 27.) a Liszt Ferenc Zeneművészeti Főiskola Zeneiskolai Tanárképző Intézet Budapesti Tagozatán szerzett fuvolatanári diplomát. Neve színházi muzsikusként (közreműködés, zeneszerzés, hangszerelés, szerkesztés, korrepetíció) a Thália, a Radnóti és a Kolibri Színházakban, valamint rádiós zenei szerkesztőként (Magyar Rádió, Calypso Rádió) egyaránt ismert.

A Magyar Rádió és Televízió számos műsorához komponált szignált, a Magyar Nemzeti Filmarchívum Örökmozgó mozijában pedig rendszeresen kísérte zongorán a némafilmeket.

Édesapja életrajzának a megírására a Parlando szerkesztője kérte fel.